

KMETSKI LIST

Številka 9

Ljubljana dne 1. marca 1939

Leto XXI

Demokracija - edina pot

Zmotne politične teorije so pahnile svet v nepopisno gospodarsko in socialno zmedo, iz katere bo težko najti primeren izhod, ako se človeštvo pravočasno ne spametuje in ne zapusti te poti.

Napredek tehnike

Ito za letom bolj izrazito strinja in oblikuje svet v enoto, v celoto. S tega vidika bi se morala uravnavati tudi proizvodnja in pridelovanje. Sodobna prometna in prevozna sredstva so že danes tako izpopolnjena, da se proizvodnji in pridelovanju ni treba ozirati samo na domače potrebe, ampak na potrebe najširših okolišev in trgov. Prav zaradi tega razne industrije izdelujejo svoje fabrike lahko v silnih množinah in bi bili ti izdelki kljub dobremu zaslužku delavstva in kapitala, ako bi bila človeška družba prav urejena in res smotrno organizirana.

Enako je s kmetскими pridelki. Tudi tu se bo moralo individualistično obdelovanje zemlje prej ali slej umakniti racionalnejšim vidikom kolektivnega gledanja, ker mora prav pod pritiskom tehnike individualno gospodarstvo shirati. Njegovi pridelki bodo postali predragi. Če pa bo tako gospodarstvo v cenah hotelo konkurirati s pridelki kolektivno usmerjenega in urejenega kmetijstva, bo moralo delati s stalno izgubo, kar brez dvoma pomeni gospodarsko smrt.

Okrog tega vprašanja

se danes suče vse dogajanje na svetu in tudi vse silne borbe, ki spravljajo človeštvo stalno v nevarnost novega prelivanja človeške krvi.

Pojem kolektivnosti je pri nas primeroma slabo zapisan, ker so ga puhli politični kričarji razvpili kot nekaj komunizem. Seveda je pa to čisto prostaška izmišljotina, oziroma potvarjanje. Kolektivno lahko imenujemo vse to, kar je usmerjeno in urejeno po koristih in potrebah splošnosti. Zato izraz nima z raznimi političnimi pojmi in gesli nobene skupnosti.

Ovira zdravega in brez hudih pretresljajev izvedljivega razvoja v skupnostno smer pa tvori

Avtokratsko pojmovanje

naroda in njegove organizacije — države, ki se je razpaslo po zadnji svetovni vojni.

Takrat so mednarodni diplomatje zagrešili usodno napako. Razdelili so svet v zmagovalce in premagance, v gospode in hlapce. S tem so dali netiva za nove spore in nove požare, ki so se deloma že razvneli, deloma pa še tle, a lahko vsak trenutek izbruhnejo.

Za manjvrednega

in podrejenega se prostovoljno ne bo hotel priznavati noben narod. To je tako prepro-

sta resnica, da jo brez truda lahko vsakdo razume. Zgodovina jo potrjuje v nešteti primerih. Nam najbližja sta: podjarmljenje balkanskih Slovanov in zatirani narodi bivše Avstro-Ogrske.

Nekdanja Turčija je morala prav zaradi tega, ker je hotela živeti iz krvi in dela slovanske raje, izginiti. Bivša črno-žolta monarhija je morala razpasti, ker je bila zgrajena po nauku o gospodih in hlapcih. V obeh primerih so se zatirani narodi toliko časa upirali, da so končno uničili svoje tlačitelje. Kdo bi si bil upal pred štiridesetimi leti le sanjati kaj takega? Tedanji svet bi v njem ne bil gledal političnega puntarja, ampak bržkone norca, ki bi ga bili spravili v blaznico. In vendar se je vse to odigralo v dobi, ki pomeni komaj dobro polovico posameznega človeškega življenja. Politično lice Evrope in socialni obraz človeške družbe sta se tako spremenila, da danes mladi svet ne more več niti približno razumeti tega, kar je bilo še nedavno vsakdanja resničnost in suha stvarnost.

Tole malenkost so diplomatje pred dobrimi dvajsetimi leti prezrli, pa se je — kakor že tolikokrat — zopet pokazalo, kako se zgodovina stalno ponavlja.

„Panta réi“

so rekli stari Grki, to se pravi: »vse teče«. Nič ni na svetu novega, nič se ne zgodi takega, česar že ne bi kdaj bilo.

V našem primeru se je ta večtisočletni rek ljudske modrosti do pičice uresničil. Premaganci so jeli zbirati svoje zatrite in razbite sile in se začeli upirati zmagovalcem. In pogodbe in določbe, ki so se leta 1918. do 1919. zdele pisane za vse večne čase, so pričele bledeti in medleti ter izgubljati na veljavi. Danes vse tisto, kar je zmagovalna prešernost rodila v omenjenih dveh letih na verseyski konferenci ni dosti več vredno kakor stavba na pesku ali grad v oblakih.

Da je komedija popolnejša, se je usoda še bolj burkasto poigrala s človeštvom. Prav v krogih nekdanjih premagancev so vzkalile nove teorije o vrednotenju in poslanstvu narodov.

Kakor hitro vemo, da rešilni evangeliji današnjih dni niso iznajdba sedanosti, ampak tvorba zdavnaj propadle preteklosti, izgubimo tudi vso vero in vse zaupanje vanje. V čem je razlika med faraoni izpred 4000 let in današnjimi? Bistveno samo v tem, da pišemo za one letnico pred Kristusovim rojstvom, za te pa po njem. Duh pa je čisto isti, vsebina je ista in metode so iste. Kri tisočerih na ljubo volji enega samega! In temu duhu se upira kmet vseh časov in vseh narodov. Upiral se mu je babilonski in egipčanski kmet, upiral se mu je rimski, upirali so se mu v puntih kmetje vseh narodnosti širom Evrope! Napačno je misliti, da je bil

Boj za staro pravdo

kako narodnostno ali nacionalno gibanje! Ne, to ni res! To potvorbo so iz velikega mednarodnega socialnega gibanja napravili zgodovinarski romantiki. Proti kmetom se je v tedanji dobi borilo združeno plemstvo brez ozira na jezik in vero čisto podobno, kakor se danes proti socialnim gibanjem bori vesoljna kapitalistična reakcija.

Proti tej reakciji bijemo danes boj in smo v tem zvesti dediči ponosnih pradedov.

Slovenski kmetie

se s toliko večjim zanosom borimo proti samovolji posameznikov za pravice skupnosti, ker se zavedamo, da je naša tradicija skozi in skozi demokratična. Slovenci in Slovani smo bili tisti, ki smo imeli družabno organizacijo izvedeno na združni podlagi. Pri nas ni bilo čred, ki bi se bile slepo pokorile sili najmočnejšega, ampak so bili samo svobodni člani zadrug, ki so se prostovoljno podredili interesom skupnosti in za svojega poglavarja ali starešino po lastnem preudarku izvolili — najsposobnejšega.

Ako bi hoteli govoriti o rasah, ki so danes tako v modi, bi lahko s ponosom ugotovili, da je bila ta visoko socialna kultura lastna edino slovanski rasi že v času, ko so današnji zveličavni narodi delili sebi in sosedom pravico samo z ognjem in mečem.

Usoda je hotela, da smo potem dolga stoletja morali prav Slovani braniti Evropo pred azijskim barbarstvom. Slabo se nam Evropa za to junaško varstvo oddoljuje, vendar naj ve, da bomo sebe znali braniti še z večjo odločnostjo nego smo v preteklosti druge. Zato veljaj za dom in za svet naša odločna beseda, da ne maramo uvoženega blaga, ki bi ga nam hoteli vsiliti razni vodje. Tihotapsko uvoženi pojmi je pri nas žalostno propadel, vse kmetstvo pa vidi prav v tem zmago svojih demokratičnih, res ljudskih idej in nazorov.

Tudi vprašanje sporazuma

Pomembne so številke v dneh, ko uradni in zasebni krogi toliko govore o sporazumu. Tudi naše čitatelje bodo nedvomno zanimale nekatere številke, posnete po zagrebškem »Obzorju«, o številčnem razmerju med Slovenci, Hrvati in Srbi v državnih in poldržavnih finančnih zavodih.

V Narodni banki (podatki veljajo za 1. 1937., ker novejših še ni) je bilo med višjim uradništvom 83 Srbov, 13 Hrvatov, 7 Slovencev in 2 druge narodnosti. V Poštni hranilnici 24 Srbov, 10 Hrvatov, 8 Slovencev in 2 drugih narodnosti. V Državni hipotekarni banki 27 Srbov, 4 Hrvatje, 1 Slovenec in 1 druge narodnosti. Nižje uradništvo je sestojalo iz 700 Srbov, 40 Hrvatov in 60 Slovencev in Rusov. Na višjih položajih je bilo v Privilegirani agrarni banki 23 Srbov, 2 Hrvatov in 1 Slovenec, med nižjim uradništvom pa 297 Srbov, 15 Hrvatov, 11 Slovencev in 17 Rusov. V Upravi monopolov je 62 Srbov, 4 Hrvatov, 1 Slovenec in trije Rusi. Pri Državni razredni loteriji je 8 Srbov.

Beseda o bratstvu bo morala biti prelita v zgovorne številke.

Agrarni interesi in samoupravne doklade

Osrednja vlada je izdala 19. oktobra lanskega leta uredbo o ureditvi samoupravnih (občinskih in banovinskih) dokladov za zemljišča agrarnih subjektov in o ureditvi davčnega in dopolnilno-taksnega dolga tistih občin, ki bodo s to ureditvijo oškodovane.

Prvi člen zgoraj omenjene uredbe pravi dobesedno tole:

»Občinske in banovinske doklade, dolgovane do 1. januarja 1938 za zemljišča agrarnih subjektov po zakonu o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih (§ 18.), ali po prejšnjih začasnih zakonih o izvedbi agrarne reforme, se odpišejo posameznim agrarnim subjektom ne glede na to, ali imajo dodeljeno jim zemljišče še v posesti ali ne.

To se pravi, da morajo davčne uprave agrarnim interesentom odpisati vse zaostale občinske in banovinske doklade do 1. jan. 1938.

Nekateri agrarni interesenti so se obrnili na Zvezo slov. agrarnih interesentov s prošnjo, da naj se od njene strani opozorijo davčne uprave na to uredbo, ker se še nikjer niso zaostale davščine, izvirajoče iz občinskih in banovinskih dokladov agrarnim subjektom odpisale.

Zveza slov. agrarnih interesentov se je obrnila s posebno spomenico na davčno upravo ljubljanske okolice, v kateri jo je opozorila na določbe zgoraj omenjene uredbe in na dejstvo, da se še do sedaj davčni zaostanki agrarnim interesentom niso odpisali. Prav tako je Zveza prosila davčno upravo, da naj se zato vse zaostale občinske in banovinske doklade čimprej odpišejo.

Na svojo spomenico je prejela Zveza slo-

venskih agrarnih interesentov naslednji odgovor in pojasnilo:

»Na Vašo cenj. spomenico z dne 1. t. m. Vam sporočam, da so v smislu uredbe o ureditvi samoupravnih (obč. in ban.) dokladov za zemljišča agrarnih subjektov in o ureditvi davčnega in dopolnilno-taksnega dolga tistih občin, ki bodo s to ureditvijo oškodovane (Služb. list kr. banske uprave dravske banovine z dne 3. decembra 1938, kos 97), odnosno navodil za izvrševanje gornje uredbe (Služb. list kr. banske uprave dravske banovine z dne 8. februarja 1939, kos 11) občine dolžne sestaviti sezname dolgovanih občinskih in banovinskih dokladov agrarnih subjektov.

Te sezname morajo občine predložiti pristojnemu agrarnemu oblastvu, da jih preizkusi in vidira.

Šele tako spopolnjene sezname dobe davčne uprave v pristojno poslovanje. Ker pa teh seznamov do danes od nobene občine nismo prejeli, zato tukajšnja davčna uprava ne more posloovati v smislu navodil objavljenih v zgoraj citiranih službenih listih.

Ta odgovor nosi št. 1607 z dne 21. februarja 1939.

Z ozirom na navedene okolnosti v odgovoru davčne uprave svetujemo vsem agrarnim interesentom, ki imajo zaostale davščine, da naj se obrnejo takoj na svoje občinske uprave glede sestave seznamov dolgovanih občinskih in banovinskih dokladov. Čim prej bodo občine sestavile te sezname, tem prej bodo davčne uprave izvršile odpise dolgovanih dokladov.

Doma in drugod

Diktatura Stojadinovičeve vlade

Počasi prihajajo na dan namere, ki jih je imela Stojadinovičeva vlada v naši notranji politiki. Ze za časa volitev se je moglo slutiti njene načrte. Razne izjave na naslov državnih uslužbencev, strokovnih delavskih organizacij, upokojujencev itd. so razkrivale njihove namere.

Dr. Stojadinović je zapretil tri dni pred volitvami na shodu JRZ v Ljubljani, da ni mesta v državni službi za onega, ki bi glasoval za kandidata dr. Mačkove liste.

Zagrebsko časopisje je pričelo sedaj razkrivati skrivnostne načrte dr. Stojadinoviča, ki jih je nameraval izvesti s prvim aprilom letošnjega leta.

Zagrebsko časopisje je objavilo one amandmane (zakonske določbe) v finančnem zakonu za leto 1939/40., ki jih je predložil dr. Stojadinović in ki bi ga pooblastili, da uvede popolno osebno diktaturo.

Predsednik vlade Dragiša Cvetković je vse te odredbe izločil iz finančnega zakona.

Ze zadnjič smo objavili nekaj Stojadinovičevih diktatorskih odredb, danes pa sporočamo našim čitateljem še ostale določbe iz finančnega zakona, ki bi imele dalekosežne posledice za celokupno naše notranje politično življenje.

Z njimi bi bile stvarno ukinjene vse državljanske svoboščine, ki jih daje narodu ustava.

Politični uradniki brez odgovornosti

Dalekosežen je bil predlog o odgovornosti upravno političnih uradnikov in o disciplini aktivnih in upokojenih državnih nameščencev. Državljanom je imela biti odvzeta pravica, da pred civilnim ali kazenskim sodiščem tožijo uradnike javne uprave za škodo, ki bi jo ti povzročili s svojim postopanjem. V bodoče bi bila taka tožba nepustna, samo, ako bi je notranji minister iz-

recno dovolil. Kar se tiče »discipline«, so bile predvidene težke disciplinske in denarne kazni za vse osebe, zaposlene v službi države, banovine in njenih podjetij, ki bi v službi, ali izven nje kritizirale obstoječi red ali postopanje vlade, odnosno njenih članov in bi ta kritika mogla izzvati nezadovoljstvo v obstoječem stanju, z vlado ali njenimi člani, ali pa bi bila sicer žaljiva ali omalovažujoča. Takim nameščencem bi bili kaznovani z zmanjšanjem plače za 20 do 50 odstotkov za dobo do 10 let ali pa z upokojitvijo in zmanjšanjem pokojnine do 50 odstotkov za isto dobo, v težjih primerih pa tudi z odpustom iz državne službe.

Kazni za upokojujence

Podobne kazni so bile predvidene tudi za upokojujence in to ne samo za dejanja, ki so jih kot upokojujenci zagrešili, temveč tudi za dejanja, zagrešena še za časa njihove aktivne službe. Protij tem disciplinskim kaznim bi bila sicer dopustna pritožba na državni svet, toda ako bi državni svet pritožbe ne rešil v dveh mesecih, bi postala kazen avtomatično izvršna. Te nove disciplinske odredbe so se izrecno nanašale tudi na sodnike.

Kaznovanje županov

Dve važni spremembi sta bili predvideni za občinski zakon. Prva odredba daje sreskemu načelniku pravico, da kaznuje - 500 do 1000 dinarji župana ali občinskega odbornika, ki ne izvrši naredbe sreskega načelnika. Pritožba na sodišče je nedopustna.

Razreševanje občinskih odborov

Z drugo odredbo se postruje znana, od Stojadinovičeve vlade potom finančnega zakona uveljavljena določba, ki daje banom pravico razreševati župane in občinske odbornike. To pravico naj bi imel ban tudi v onih primerih,

kadar občinska uprava ne izvrši odredbe oblasti, ali odreče pokornost zakonskim prepisom, ali pa poda kakršnokoli izjavo, ki bi po mnenju bana bila škodljiva važnim državnim interesom. V takih primerih bi ban lahko razpustil tudi cel občinski odbor. Pritožba na upravno sodišče je izključena. Ako bi bil razpuščen ves občinski odbor, bi se imele sicer v smislu zakona v dveh mesecih izvršiti nove občinske volitve, vendar teče ta rok šele od trenutka, ko bi ban smatral, da so prenehale okolnosti, ki so povzročile razpust občinskega odbora.

Občinski nameščenci

Posebna odredba je bila pripravljena za občinske nameščence. V bodoče bi imel tudi ban pravico, da jih odpušča, zlasti kadar bi smatral, da je to v interesu službe. Namesto odpuščenega pa bi smel nastaviti novega občinskega uslužbenca. Sodna tožba bi bila tudi v tem primeru izključena.

Sodniki

Poostreni so bili disciplinski predpisi za sodnike. Z izgovorom, da je treba sodnikom zaščititi vsako strankarsko delovanje in strankarsko politično nastopanje, so bile določene hude disciplinske kazni tudi za vse primere nedopuščene kritike in omalovaževanja naredb in postopanja oblasti, uradnih starešin in predpostavljanih.

Politične kazni

Važna je bila tudi odredba o povišanju denarnih kazni za neizvrševanje oblastnih naredb po § 67. zakona o splošni upravi. Sreski načelnik bi naj imel v bodoče pravico kaznovati z globo do 1500, namesto dosedanjih 500, ban do 3000 namesto dosedanjih 1000, minister pa do 5000 dinarjev namesto dosedanjih 1500 din. Sodna pritožba proti tem kaznim bi bila izključena.

Popolna zadušitev tiska

V pogledu tiska so bile predvidene dalekosežne postritve. Vsak tiskar naj bi bil obvezen, da izroči od vsake tiskovine po 6 izvodov drž. tožilcu in bi se smele tiskovine izročiti naročnikom, odnosno dati v javnost šele, kadar bi drž. tožilec potrdil, da je dolžnostne izvide sprejel. Na ta način bi se bilo lahko preprečilo pravočasno izhajanje dnevnikov in drugih periodičnih listov. Za pregreške proti temu predpisu so bile predvidene težke sankcije in zlasti tudi ustavitve lista. V isti odredbi so bili vsebovani tudi predpisi, ki bi bili znatno olajšali ustavitve dnevnikov in drugih periodičnih listov.

Onemogočenje delovanja političnih nasprotnikov

Da se končno omogoči poln uspeh lastne strankarske formacije je bila predvidena posebna odredba, ki predpisuje, da se mora organizacija prijavitelne stranke v vsej državi izvesti v teku enega leta, kar je praktično skoraj nemogoče in bi imelo za posledico, da se onemogoči ustanovitev novih političnih strank odnosno obnovitev starih. Vrh tega so bile določene ostre kazni za vse, ki bi bili člani, ali bi delovali v kakšni prepovedani ali neodobreni politični organizaciji. S te odredbo bi bilo postalo delo skoraj vseh opozicijskih skupin v državi nemogoče.

Za prikrito diktaturo je hotel dobiti Stojadinović zakonito podlago v bodočem finančnem zakonu in za vse svoje že izvršene nezakonitosti razrešnico.

Cvetkovičeva vlada je napovedala spremembo notranje politike. Od diktature naj se vrnemo na pot svobode, demokracije in sporazuma. Ne diktat enega, temveč volja naroda naj bo merodajna v našem notranjem političnem življenju. Ta volja naroda naj se svobodno izraža v časopisju, na zborovanjih in pri volitvah vseh narodnih zastopnikov od občinskega odbora do parlamenta. Vsi uslužbeni javne uprave morajo biti odgovorni za svoja dela. Poslušajo naj strogo nepristransko in po zakonu.

V mejah demokratičnih zakonov naj se zagotovi svobodna kritika.

Vse krivice, ki so bile storjene za časa Stojadinovičevega režima naj se popravijo in zadosti užaljenemu narodnemu čutu pravice.

Posebno važne so spremembe na gospodarskem in finančnem polju. Stojadinović je centraliziral vse državne denarne zavode v eni roki. Celokupne državne in privatne finance so bile odvisne od njegove volje. Centralizacija raznih fondov je spravila v njegovo odvisnost vse narodovo gospodarstvo. Gospodarski odvisnosti je sledila politična odvisnost, ki se je stopnjevala od leta do leta in bi dosegla svoj višek z letošnjim drž. proračunom in finančnim zakonom.

Politično svobodo se more utrditi s čim širšo gospodarsko decentralizacijo.

S padcem Stojadinovičevega režima in s polumom njegove politike pričakuje narod olajšanje na vseh poljih. Narod pričakuje nestršno odločna dejanja Cvetkovičeve vlade v to smer.

Finančni odbor

narodne skupščine je v ponedeljek zaključil debato o proračunskem predlogu in o finančnem zakonu. Pri razpravi o proračunu notranjega ministrstva je predsednik vlade in minister za notranje zadeve g. Dragiša Cvetković izjavil, da bo pred plenumom narodne skupščine obrazložil smer svoje notranje politike in da bo tam napovedal ukrepe, ki jih namerava izvršiti v notranji politiki, da pripravi pot k sporazumu.

Vojko Čvrkić

ki je postal predsednik verifikacijskega odbora po imenovanju Stevana Cirića za ministra prosvete, je bil postavljen z ukazom kr. namestnikov minister brez listnice. Vojko Čvrkić je bil v Stojadinovičevi vladi minister za pošte.

Novi politični „računi“

Nedeljski »Slovenec« sramežljivo priporoča neko »napredno« društvo, okrog katerega da naj se zberejo oni napredni Slovenci, ki odločno obsojajo metode in nasilja, ki so se vršila za časa petomajskih volitev, ko je bil v Sloveniji ban g. dr. Đinjo Puc. Ti »napredni« Slovenci da priznavajo večinsko stanje politične Slovenije in da so pripravljene torej priznati tistega voditelja, ki ga jim bo »Slovenec« odredil. To jim bo toliko lažje, misli »Slovenec«, ker je centralni Führer dr. Stojadinović s svojimi namerami propadel, voditelja naprednih Slovencev Ivana Pucija in dr. Alberta Kramerja pa da je JRZ časopisje že tako oblatilo, da je upati, da bodo šli napredni Slovenci na ukaz »Slovenca«, »Domoljubca« in »Slov. Gospodarja« v ono društvo, ki je tej Slovenčevi družini najbližje in najmanj na poti.

Naj bo »Slovenec« kar potolažen. Slovenska vas je napredna in kmetsko zavedna. Zato jo kaka skrivnostna »Slovenska beseda«, ki diši po vsem drugem kot po slovenskem, ne bo mogla preslepiti in še manj cepiti.

Dva nova bana

Za bana dunavske banovine je bil imenovan z ukazom kr. namestnikov dr. Jovan Radičević, odvetnik v Sidu.

Za bana vardarske banovine je bil imenovan narodni poslanec Vladimir Hajduk-Veljković.

V Hrvatskem domu — skupščina JNS

Te dni se je vršila sreska skupščina JNS v Tuzli. Skupščina se je vršila v tamkajšnjem Hrvatskem domu. Na zborovanju sta poročala bivši poslanec Mustafa Mulalić in bosanski organizator JNS Dobrosav Jevdjević. Zadnji govornik je povdarjal zlasti potrebo po sporazumu med Srbji in Hrvatji in rekel, da nudi osebnost dr. Mačka dovoljno jamstvo, da se bodo v Jugoslaviji upoštevali tudi upravičeni interesi bosanskih Srbov.

Skladatelj Zorko Prelovec

Kar verjeti nismo mogli, da je res, ko smo v soboto 25. t. m. prejeli nenadno vest o smrti Zorka Preloveca, skladatelja kmetsko-mladinske himne **Zeleni prapor**.

Komaj pred dvema letoma je obhajal petdesetletnico, ves čil in čvrst in mlad, poln zasnov in načrtov. Hej, kako nam je tedaj zagotavljal, da bo čakal še najmanj devetdeset let! Pa je bil tudi res tako mladeniški, da mu ne bi bil tedaj nihče prisodil srečanja z Abrahamom.

Medtem je zavratna bolezen neumorno nadaljevala svoje razdiralno delo na tem vedrem človeku. Vetrina se mu je spreminjala v zamišljenost, hoja je bila manj prožna in obraz

je pepelnato posinjaval. Takega smo še nedavno srečali, ko je odhajal v ljubljansko bolnišnico — umreti!

Pokojni je bil Idričan, kjer je študiral realko, potem pa je prišel v Ljubljano, kjer je nastopil službo uradnika pri Mestni hranilnici. Srce njegovo je bilo že tedaj posvečeno pesmi. Že leta 1910. je postal pevovodja »Ljubljanskega Zvonca«, po osvobojenju pa je bil Prelovec eden glavnih organizatorjev Zveze slovenskih pevskih društev in kasneje Hubadove župe Jugoslovanske pevske zveze.

Pod njegovim vodstvom je bilo prirejenih častno število odlično uspešnih koncertov, razen tega pa je Prelovec uglasbil celo vrsto pesmi in je še doživel čas, ko so njegovi napevi ponarodeli. V mestu in na deželi so jih prepevali, jih prepevali in jih bodo prepevali z enakim veseljem. Kajti Prelovec je s preprosto toplino svoje pesmi osvajal srca in je bil prav v tem — velik umetnik. Poleg njegovega »Doberdobca«, pretresljive tragedije naših fantov v svetovni vojni, se glasi po vseh slovenskih vaseh iz grl navdušene kmetske mladine zmagujoča in srca oživljajoča himna »Zeleni prapor«. Kadar koli jo bo odslej na svojih prireditvah, v veselju ali v težki borbi prepevala naša mladina, se bo s hvaležnostjo, spoštovanjem in z ljubeznijo spominjala Preloveca, ki je prav kmetski mladini poklonil ta živi dragulj svojega skladateljskega daru.

Zdaj je utihnil. V ponedeljek popoldne so ga spremili številni prijatelji, tovariši pevci in častilci na poti k zadnjemu domu na ljubljanskem polju, kjer sanja večni sen že njegov pobratim Emil Adamič in toliko, ah, toliko naših tvornih ljudi.

Nehalo je utripati plemenito srce, omahnilo je pero iz roke, ki bi nam bila rada poklonila še marsikak dar, toda Prelovec duh bo živel po svojih delih in nam bo v pesmi budil vero v življenje, dokler bo živel slovenska beseda.

Pokoj blagi duši, slava Prelovečevemu spominu!

Narodna skupščina

Predsednik g. Milan Simonović je sklical sejo narodne skupščine za torek 28. febr. Od finančnega odbora ji je bil predložen proračun in finančni zakon. Narodna skupščina bo začela takoj z razpravo novega proračuna, ki mora biti v štirinajstih dneh končana in predlog proračuna predložen senatu.

Prebivalstvo balkanskih držav

Po podatkih direktorja Nikola Ivoronosa v grškem ministrstvu narodnega gospodarstva šteje Romunija 19.423.000 prebivalcev, Turčija 16.201.000, Jugoslavija 15.174.000, Grčija 6.983.000 in Bolgarija 6.254.000 prebivalcev. Edino v Bolgariji je več moških kakor žensk. Ti podatki izvirajo iz leta 1936.

Popravljanje krivic

Zagrebski »Obzor« piše o Cvetkovičevi vladi tole:

»Poročali smo že, da se je vlada g. Cvetkovića odločila vrniti v državno in samoupravno službo uradnike, ki so glasovali za listo dr. Mačpa, pa jih je zato odpustil dr. Stojadinovičev režim. Je pa še mnogo državnih in samoupravnih nameščencev, ki so bili odpuščeni zaradi svojega političnega prepričanja že pred volitvami. Tudi te uradnike in nameščence bi bilo treba čim prej poklicati nazaj v službo, kakor tudi popraviti vse krivice in posledice preganjanj vseh opozicijskih uradnikov. Naša javnost pričakuje od Cvetkovičeve vlade, da bo vse te krivice čim prej popravila.«

Te opazke veljajo tudi za druge kraje in ne samo za Hrvatsko in pričakujejo povsod, da se bodo obljube in napovedi predsednika vlade g. Cvetkovića izpolnile.

Vse po starem

Banjaluško glasilo JRZ »Vrbanske novine« so objavile te dni članek pod naslovom »Vse po starem«. V članku se zatrjuje, da se ni s padcem dr. Stojadinovića ničesar spremenilo. Eden, da je odšel s predsedstva vlade in drugi prišel. JRZ da ima še mnogo ljudi za razna mesta. Glasilo JRZ, da je vseeno, kdo zavzema trenutno kako mesto v državni upravi. Glavno je, da so pristaši JRZ.

»Vrbaskim novinarom« moramo dati v celoti prav. Le to ne vemo, ako se strinja z njihovim mišljenjem predsednik bivše vlade

Davki

V debati o proračunu finančnega ministrstva je minister g. Djurić govoril tudi o tem, koliko odpade povprečno na posameznega prebivalca Jugoslavije državnih in samoupravnih bremen. K državnim dohodkom prispeva vsak prebivalec povprečno 503 din, k samoupravnim pa din 118'12.

Obrtniki in penzije

Med obrtniki naše države se je pričelo veliko gibanje za njihovo pokojninsko zavarovanje. Vse obrtniške organizacije so imele v Beogradu zborovanje, na katerem so zahtevale uvedbo pokojninskega zavarovanja, slično kot ga imajo že privatni nameščenci in delavci. Zastopniki obrtnikov so se zglasili v tej stvari tudi pri trgovinskem ministru.

Dve zanimivi knjigi

D. Bičanić, vodja »Gospodarske sloge«, velike hrvatske združne organizacije je te dni izdal obširno knjigo, ki s številkami prikazuje gospodarsko in finančno stanje zadnjih let na Hrvatskem, njene dohodke in dajatve.

Drugo knjigo je izdala politična pisarna dr. Vladimira Mačka o decembrskih volitvah na Hrvatskem. Obe knjigi sta zelo poučni.

Kaj se godi po svetu

Konec republikanskih sanj

Ze pred časom smo rekli, da se španska tragedija bliža koncu. Zdaj se ta napoved uresničuje. Anglija in Francija bosta prav v trenutku, ko to pišemo, verjetno že priznali pravno oblast generala Franca, s čimer je usoda republikanske Španije dejansko zapečaten.

Predsednik španske republike Azana se bo umaknil iz španskega poslaništva v Parizu. V Parizu se že dva dni muči španski republikanski zunanji minister del Vayo, ki s svojimi sodelavci zbira važnejše dokumente iz poslaniških arhivov. Dokumente bodo odpeljali v neko banko. Po nekkih vesteh bo poslaništvo že pričetkom tega tedna prepuščeno diplomatskim agentom španske nacionalistične vlade.

Posebni delegat francoske vlade senator Berard je imel zaključni razgovor z nacionalističnim zunanjim ministrom generalom Jordano. Razgovor je trajal eno uro. Po vesteh iz zanesljivih virov sta podpisala tri dokumente, v katerih so bili protokolirani zaključki razgovorov. General Jordano je imel takoj nato daljši telefonski razgovor z generalom Francom, ki se še zmerom muči v Barceloni. Informiral ga je o svojem sestanku s senatorjem Berardom. Senator Berard s svojim spremstvom je že odpotoval nazaj v Pariz.

Medtem je predsednik republikanske Španije Azana že odstopil. Tragedija se končuje.

Celovec v nemški armadi

Londonski listi objavljajo poročila o vlogi Celovca v bodoči nemški kolonialni vojski. Poročilo je napisal novinar C. D. Hamilton, ki je prepotoval nekdanje avstrijske dežele.

Po njegovih navedbah po vseh alpskih krajih zbirajo vojake, ki jih bodo porabili v kolonijah. V zadnjih mesecih je bilo poklicanih pod orožje več starih letnikov bivše avstrijske vojske, ki imajo dragocena izkustva iz svetovne vojne. Iz teh ljudi nameravajo sestaviti večjo oboroženo silo, ki naj bi šla na pomoč Italiji, ako bi se v Tunisu spopadla s Francijo. Zbirališče teh vojaških oddelkov je Celovec, kjer na ulicah vsak peti človek nosi sivo uniformo. V vojašnicah so trikrat na teden filmske predstave in predavanja o kolonijah. Predavajo ponajveč častniki iz nekdanjih nemških kolonij. Na stenih dvorane v Oficirskem domu visi ogromen zemljevid, na katerem so zarisani nemški načrti. Po tem zemljevidu preseka novi nemški kolonialni imperij angleško črto Egipt—Južna Afrika, italijanski imperij pa zvezo med francoskimi kolonijami v severni in srednji Afriki.

Med Poljsko in Slovaško

Je bil nedavno v Varšavi sklenjen po dolgotrajnih pogajanjih sporazum, ki določa: 1. da obe vladi dokončno ratificirata nove meje, ki so nastale po lanskih korekturah v korist Poljske; 2. da se sklene posebna konvencija o turizmu, ki bo uredila prehod meje na Karpatih itd.; 3. da se ustanovi na slovaški univerzi v Bratislavi stolica za poljski jezik, na poljski univerzi v Varšavi pa stolica za slovaški jezik; 4. Slovaška prepusti Poljski svobodno luko v Bratislavi za promet po Donavi, Poljska pa Slovaški v Gdiniji za promet po morju.

Sramotne številke

Razmeroma prav veliko je v naši državi število požigalcev, zlasti če upoštevamo, da se mnogi izmaknejo roki pravice. Po uradnih podatkih je bilo leta 1937. zaradi požiga obsojenih 146 oseb, leta 1936. pa 183. Prejšnja leta je bilo število obsojenih požigalcev precej manjše. Leta 1933. je bilo obsojenih 121 oseb, leta 1934. 107, leta 1935. pa 131 požigalcev.

Največ požigalcev v vseh naštetih letih je bilo obsojenih na področju beograjskega, skopljskega in zagrebškega apelacijskega sodišča. V Srbiji je bilo leta 1937. obsojenih 45, v Južni Srbiji 85, v Hrvatski in Slavoniji pa 32 požigalcev. V letu 1936. je bilo v Srbiji obsojenih 76, v Južni Srbiji 37, na Hrvatskem in v Slavoniji 22.

Nekaj boljše je glede tega v Vojvodini, v Sloveniji in Bosni. Leta 1937. je bilo v Vojvodini in Bosni obsojenih po 11 požigalcev, v Sloveniji 12. Leta 1936. v Sloveniji 16, v Vojvodini 13, v Bosni in Hercegovini 6. Leta 1935.: Slove-

Prezident republikanske Španije Azana je pretekli ponedeljek odstopil.

nija 6, Vojvodina 9, Bosna in Hercegovina 8. Leta 1934.: Slovenija 9, Vojvodina 11, Bosna in Hercegovina samo 5. Leta 1933.: Slovenija 8, Vojvodina 11, Bosna in Hercegovina samo 2.

Najmanj požigov pa izkazuje Dalmacija in Črna gora. Leta 1937. ni bil v teh dveh pokrajinah nihče obsojen zaradi požiga.

Požig je zločin, ki velja za enega najsramotonejših, čisto je pa tudi krik žalostnih in neurenjenih gospodarskih razmer ali pa spričevalo propadajoče morale. Zato nam te številke toliko več govore!

Kaj pravijo?

V letošnji 2. številki »Dejanja« izvaja dr. Andrej Gosar med drugim:

»Vendar bi storili veliko, vprav usodno napako, če bi pri tem, ko se borimo proti odkritemu brezbožništvu, ki je pri nas razmeroma redko in ljudi večinoma bolj odbija, kot pa privlači, pozabili na drugo sicer mnogo manj zavestno in izrazito, marveč prikrito, pa prav zaradi tega posebno nevarno obliko brezboštva, ki se kaže v tistem čudovito drznem in ciničnem prevračanju božje resnice in pravice, kakor ga opažamo danes v vsem javnem življenju in njegovih glasilih domala vseh struj in skupin.«

Kadar spregovorimo mi proti takemu brezboštvu, nas psujejo za brezverce. Zato nas možata beseda g. profesorja toliko bolj veseli.

»Delavska politika« posveča notranjepolitičnemu prepovedu zanimiv uvodnik, kjer pravi med drugim:

»Nadejamo se, da je doba duhovne krize, ki se je vršila med dvema taboroma izven vpliva državljanov, končno minila ter da prihajamo v dobo blagodejnega sporazuma, ki nam mora prinesiti vse one vrline, ki so potrebne za razvoj Jugoslavije.

Svoboda, demokracija in parlamentarizem je najzdravejša baza. Nikakor pa se te vrline ne smejo komplicirati s koncesijami nove reakcije, kakor se tako rado zgodi ob porodu nove dobe. To dobo imenujemo mi opravičeno prepoved. Prepoved znači prehod v naprednejšo dobo. Naš prepoved ne sme biti torej samo prepoved upravnih, socialnih, gospodarskih in političnih stvari, ampak tudi duhovnih. Nikakor ne gre, da bi za vrline ali zahteve, ki jih imamo, prodali svoje duhovne pridobitve, svojo duhovno svobodo, ki naj nas povede tja, kamor spada kulturni človek.«

Kmetska mladina

Vrhnika

Od ustanovnega občnega zbora vedno pristopajo novi člani in članice k Društvu kmetijskih fantov in deklet; upamo da bo kmalu vse najzdravejše jedro naših oholiških vasij zbrano v mladi kmetsko-mladinski organizaciji. Sedaj se pridno vadimo za vprizoritev igre »Dve nevesti«, pripravljamo pa se tudi na prosvetno-organizatoričen tečaj, ki ga bo društvo priredilo v sporazumu z Zvezo. Pri vseh tovariših in tovarišicah opažamo trdno voljo, da potom izobrazbe pridemo do boljših časov. Kar nam drugi nečejo dati, si bomo vzeli sami. Tovariši in tovarišice, rešitev je v nas samih.

Ponikva

Pozivamo vse tovariše in tovarišice, da se udeležijo V. rednega občnega zbora Društva kmetijskih fantov in deklet v Ponikvi, ki se vrši dne 5. marca 1939 ob 3. popoldne v novi šoli. Dnevni red je običajen. Ker se bo sklepalo o važnih vprašanjih, ne sme manjkati noben tovariš in tovarišica.

Gameljne

Dramatični odsek Društva kmetijskih fantov in deklet Gameljne vprizori v dvorani na Skaručni veseloigro »Poslednji mož«. Vprizoritev se vrši 5. marca 1939 ob 3. popoldne. Vabimo vse prijatelje kmetske mladine, da se privedite polnoštevilno udeležijo. Naš dramatični odsek bo skušal še večkrat letos nastopiti, da s tem nudi priliko splošne izobrazbe članom in prijete zabave vsem, ki želijo videti dobro igro. Društvo kmetijskih fantov in deklet Gameljne pa tudi na drugih poljih prosvete agilno deluje.

Kališ Pavel.

Sv. Marjeta ob Pesnici

Dne 19. februarja 1939 popoldne je naše Društvo kmetijskih fantov in deklet vprizorilo igro »Sestanek«, ki je dosegla zelo lep uspeh. Poleg igre je nastopil tudi pevski zbor pod vodstvom tov. Vanda, ki zasluži za agilno pomoč vsako pohvalo. Sploh pa se pri našem društvu skuša delati na vseh poljih izobrazbe, ker le na ta način bomo mogli priti do končnega cilja. Naša kmetska mlada kultura vstaja z vsemi silami in nobeno sredstvo je več ne more uničiti. V času zime in zgodnje spomladi bomo skušali še večkrat nastopiti, da se na ta način vprosveti čim bolj spopolnimo.

Hajdina

Menda so malokje razmere tako neugodne za delovanje kot pri nas, zato nismo mogli sestaviti obsežnejšega minimalnega načrta. Na predzadnji seji smo sklenili, da bomo v sezoni izvedli sledeče prireditve: 6—8 članskih sestankov, 2 predavanja, 2 poučna izleta, 1 manifestacijsko zborovanje, 1 igro in 1 tekmo. Če se bodo pokazale možnosti, bomo program povečali, minimalni načrt pa hočemo za vsako ceno izvesti.

Fridl Alojz.

Veliko zborovanje rejcev malih živali

V Ljubljani se je vršil preteklo nedeljo III. redni občni zbor Zveze društev rejcev malih živali v lovski dvorani hotela Miklič. Občni zbor je otvoril in vodil znani rejec in organizator rejskega pokreta v Sloveniji, g. Inkret Alfonz, šolski upravitelj s Senkovega turna, ki je uvodoma opravičil odsotnega podpredsednika Zveze g. ing. Strgarja Alfonza. Pozdravil je 80 navzočih delegatov in članov 31 rejskih organizacij, dalje zastopnike ministrstva in banovine. Z občnega zbora so bile poslaničane udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II. in ministru za kmetijstvo.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da je bilo delovanje Zveze kakor tudi njenih društev, kljub raznim oviram prav povoljno in uspešno. Bilanca petletnega dela izkazuje, da je bilo v tem času ustanovljenih 35 rejskih organizacij z nad 2000 članstva, v pripravi za ustanovitev je 17 novih društev. V tem času je bilo po raz-

nih krajih Slovenije prirejenih 36 razstav, 132 predavanj, 15 tečajev, 5 zborovanj, 12 rejskih izletov, 16 rejskih veselice, 4 rejske igre, 2 semnja, 7 radio predavanj. Izšla sta dva zvezka rejske knjižnice ter nešteto tiskovin za vodenje reje malih živali. Na tisoč komadov raznih plemenskih živali je bilo razdeljenih med rejcečlane ter okoli 400 komadov valilnih jajec. Vse to delo je izvršila zasebna spodbuda in požrtvovalnost naših rejcev. Blagajniško poročilo g. Černeta Franca je bilo nad vse zadovoljivo. V imenu nadzornega odbora je podal poročilo g. Nachtigall Franc in predlagal razrešnico, ki je bila od občnega zbora soglasno sprejeta. Sledilo je čitanje novoodobrenih pravil. P-i volitvah je bil z navdušenjem izvoljen za predsednika Zveze priznani rejec g. dr. Jenko Andrej iz Vevč, za podpredsednika g. Ornovš k Bogomil iz Litije in g. Götz Rudolf iz Kranja, za tajnika in urednika g. Inkret Alfonz iz Senkovega turna, za blagajnika g. Kamnikar Rudolf iz Trbovelj in za gospodarja g. Hann Bogomir iz Ljubljane ter ostali zastopniki včlanjenih rejskih organizacij.

Iv. Nemeec:

Sandžak do Plevlja

Drvarji

Drug za drugim gredo drobni konjički, naloženi z drvni. Na obe strani se obesijo konjski revji precejšnja butara, ki živali zvija na vse kraje, kadar stopica po kamenitih kozjih stezah. Vsa kolona je med seboj povezana za povodce in strnjeno stopica v najlepšem redu in v največji potrpežljivosti. Večkrat sem opazoval te skromne živali, ki so se mi zdele človeško pametne; v očesih sem jim bral neko brezmejno trdnost, vzdržljivost in odločnost, zdelo se mi je, da berem v njih strašno trpljenje, ki ga morajo nositi vse življenje. Tako je usojeno — stopicati po kozjih stezah, prenašati drva in stradati. Tako težko mi je bilo pri srecu, ko sem gledal te skromne konjičke, kako so lizali ožgane travke in jih z največjo skrbnostjo pobirali med ostrim kamenjem. Tudi o lastnikih teh konj sem vam že govoril, vendar naj še enkrat posebej omenim drvarje, ki za banko* prinaša na konjiču, po 20 km daleč butaro drv. Izkupiček porabi možakar navadno za tobak in šibice in morda še za kakšno drobnarijo. Kadar prinese drva na večjih konjih, napravi nekoliko večji izkupiček — kakih 8 do 12 bank. Takšen promet pa se seveda bolj redko zgodi, ker je drvarjev mnogo. Plevljanci pa niso posebni kupci, ker prav radi rijejo po premogu na plevljanskem polju in v Čehotini.

Večkrat sem srečaval dolge konjske procesije, ki so prenašale na lesenih samarjih** tisto skromno kurivo za še bolj skromen izkupiček. Z neko posebno grenkobo sem gledal ljudi in živali; smilili so se mi, pomagal bi jim, toda moja pomoč je zmogla samo sočutje. Tako se mi je zdel skromen tisti kmetič, v opankah iz surove ovčje kože, v raztrganih platnenih hlačah in šajkačo*** na glavi, da sem ga večkrat zamaknjen gledal in opazoval; popolnoma pa ga nisem doumel. Opazil sem namreč pri teh planincih krepko naravno nadarjenost, ki je nikakor nisem mogel povezati s skromnostjo. Tudi razumnost tistih planinskih konjičev nisem mogel razvozlati; zdelo se mi je, da bodo vsak trenutek spregovorili, ko sem včasih katerega pobožal. V bistrih očesih, zdi se mi, sem opazil človeške solze, ki so v soncu lesketajočih se kapljah padale na tla.

Večkrat je po več kolon prištrkalo v Plevlje. Prav poseben je bil peket tistih drobnih kopit, ki so tako reško udarjala ob trda tla. V vsakem udarcu kopita sem slišal gorjé, ki se je v neklih turobnih zvokih odbijalo med golimi

hribi. Prikrto gorjé in skromnost se je nekje vdušila! Drobna kopita so tiktakala, ovčji opanki pa tiho brusil ostro in trdo cesto; nikdo ni tarnal, nikdo vzdihoval, drvarji so živeli naprej svoje življenje... Da, prav zares, vam konjički — bi tako rad iz srecu zapel pesem o trpljenju in lepoti! Tudi moje izmučeno srce bi poklonil vam, ko bi vedel, da se bo zmanjšalo vaše gorjé. Toda to trpljenje tako mirno nosite. V njem je večna gonilna sila, v kateri se porajajo nove lepote. Tihi in skromni vaši vodniki, drvarji so tesno povezani z vami; skupaj trpite in vendar ne iščete ničesar boljšega. V trpljenju najdemo srečo, ki vam pomaga nositi bremena in sladko je prenašati vse napore!

Tam iznad sneženih vrhov Durmitorja, se dviga sonce in lomi žarke ob plevljanske hribe. Dolga karavana drvarjev se pomika proti Plevlju. Prednji konj cinglja z zvonom in pridno stopica z drobnim kopitom. Vrsta tovarišev mu mirno in enakomerno sledi. Dvajset butar nosi deset konjev, dvajset bank pričakuje drvar od izkupička. Kako dolgo bo še potovala takšna karavana! Kdaj bo zadnji konjiček izpodrinjen z napredkom? S trpljenjem bo takrat izginila lepota in skrajna potrpežljivost! Toda — ali se bo ohranila narodna odpornost in sila? Ko zaman iščem pravice, zaman izgovarjam besede resnice, se mi globoko v notranjosti dviga ogromen napor, ki naj bi strl vse muke, da bi bilo lepše življenje za vsa živa bitja. Nekateri sicer pravijo: Gorje iskalcem resnice! Nekje po drugi

strani pa zopet čutim silno odporno moč drvarjev. Zdi se mi, da sem kakor skromen plevljanski drvar, ki v trpljenju najde največ lepote in tam blizu mora biti resnica... (Dalje.)

Nasveti za hišo in dom

Okenski okvirji se dolgo ohranijo, ako jih namažemo vsako leto vsaj enkrat s kuhanim lanenim oljem. Pri tem je treba paziti, da ne kane kaka kapljica na šipo, ker je snaženje težko. Najbolje je, da namažemo okvir z majhno, ozko ščetko.

Neprijeten vonj izgube zatohla živila, ako jih v plitkih posodah izpostaviš soncu in zraku ter večkrat premešaš. Sploh je treba hraniti živila v zračnih prostorih.

Stalen nahed je na zunanjo nedolžna, sicer pa nevarna bolezen, ki lahko pomeni prvega glasnika naduhe ali pa celo jetike. Če ti torej nahod z domačim zdravljenjem kmalu ne mine, pojdi k zdravniku, da se obvaruješ hujše škode.

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmu v Lendavi so veljale tele cene: bikji 3 do 4 din, telice 3 do 4'50, krave pa po 1'50 do 3 din za kg žive teže.

Sejem je bil v splošnem slabo obiskan in tudi kupcev ni bilo.

Na zadnjem živinskem sejmu v Ptujju pa so prodali 6 volov, 37 krav, 2 bika, 11 telic, 23 konj in 1 žrebe.

Veljale so tele cene: volji 2'50 do 4, krave 2 do 3, bikji 3 do 3'90, telice 3'50 do 5 din za kg žive teže. Konji so šli v denar za din 600 do din 3600 za rep.

Sejmi

6. marca: V Višnji gori, Novem mestu, Poljčanah, Ormožu, Sv. Petru pod Sv. gorami, Murški Soboti.
7. marca: V Črnomlju, Št. Janžu (DoI.), Ormožu, Mariboru, Veržeju.
8. marca: Na Rakeku, v Veliki Loki, Celju, Ptujju, Trbovljah, Pilštajnu, DoI. Lendavi.
9. marca: V Sodražici, Turnišču.
10. marca: Na Raki, v Starem logu, Mariboru, DoI. pri Hrastniku, Kapelah pri Brežicah, Sv. Juriju/Taboru.
11. marca: V Gradacu, Slovenjem Gradcu, Brežicah, Celju, Trbovljah, Slovenski Bistrici.

Važnejša radio predavanja

Nedelja, 5. marca. 17.30: Gospodarska navodila in tržna poročila.

Ponedeljek, 6. marca. 18.00: Paberki iz vsakdanjega zdravstva.

Sreda, 8. marca. 18.00: Glasbena zgodovina.

Petek, 10. marca. 18.00: Otrokova igra in igrača. 19.50: O naših izseljencih.

Sobota, 11. marca. 18.40: Presoja kandidatov za službe. 20.00: O zunanjih politiki.

Jz tujine

■ Dvajset milijonov frankov podpore je dovolila francoska vlada španskim beguncem.

■ Begunci iz Nemčije si bodo lahko takole poiskali novo domovino: na ozemlju Zedinjenih držav se bo smelo vsako leto naseliti po 30.000 beguncev, na Filipinih 1000, v San Domingu 10.000, v Avstraliji pa po 40.000 beguncev na leto. Kakor je videti iz tega poročila, računajo države še na znaten beg ljudi iz Nemčije.

"Kmetijski list" izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, polletno 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefran kirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani, Uredništvu in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefonski inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Šivalni stroji

s tovarniško garancijo na ugodne mesečne obroke — Rabljene stroje vzamemo v račun, isti tudi po zelo ugodnih cenah na prodaji!

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36

(nasproti Gospodarske zveze)

* banka — 10 din.
** samar — leseno ogrodje za naložitev bremena, neke vrste sedlo.
*** šajkača — srbska kapa — podobna vojaški.

*Mati je mislila,
da je Ivankina
obleka
bela...*

...dokler ni videla zraven nje Radion bele srajce!

Sivkasta, naravnost zanemarjena je videti obleka njenega otroka, kar pa tudi ni čudo, ker Radion belo perilo zasenči navadno prano perilo. Pri kuhanju raztopine Radiona se tvori kisik, ki struji skupaj s peno mila skozi perilo, pri tem pa temeljito in obenem prizanesljivo razkroji in odpravi tudi najtrdovratnejšo nesnago. Perilo postane bleščeče belo, Radion belo.

SCHICHT^{OV}

RADION

NI ČISTEJŠE BELINE OD RADION BELINE

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 18

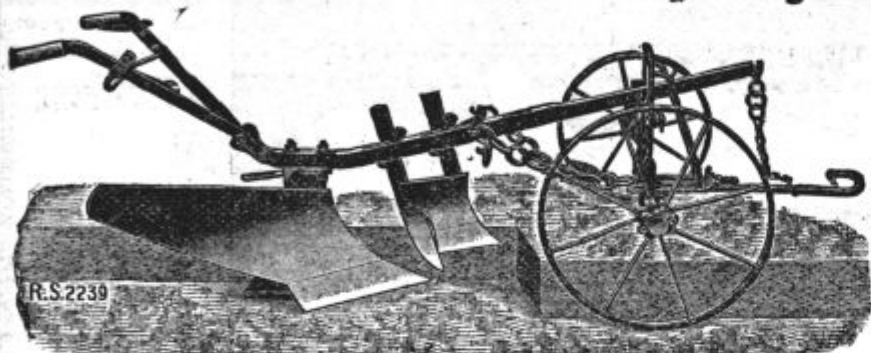
Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po **4%**

Za vse vloge nudi popolno varnost. — Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle. — Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

vloge proti odpovedi po **5%**

SACK-OVI PLUGI so najboljši!

Dospela je nova pošiljatev Sack-ovih plugov. Naročite takoj, ker je pričakovati podražitev surovin in s tem tudi plugov. Dalje nudimo po ugodnih cenah razno drugo kmetijsko orodje, stroje, zaščitna sredstva, umetna gnojila in razna hraniva ter druge potrebščine. V zalogi jih ima **Kmetijska družba in njena skladišča v Celju, Konjicah, Mariboru in Novem mestu**

KMETJE!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem „Kmetsem listu“! Cena malim oglašom je samo 1 din za besedo

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lanene tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodneje kupite pri domačem podjetju

Medič - Zankl

tovarna olja, lakov in barv

družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medič

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu
Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

Vino in sadjevec prvovrstno sortirano od 60 litrov naprej razpošilja: Posestvo „GRİČ“ pri Mariboru

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

r. z. z o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud, superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, žilkega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Hovace, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Kmetski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzoja /1: Kmetskodom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvarja tekoče račune